

הפיקוח על הבנקים

אגף מדיניות והסדרה

ירושלים, י' בתמוז, תשפ"ג

29 יוני, 2023

הס- 508

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וסולקים - לידי המנהל הכללי

א.ג.נ.,

הנדון: קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת נב"ת בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים

(מס' 312)

1. קובץ זה מהווה ריכוז של עמדות מסוימות לגבי יישום הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים".
2. התשובות הכלולות בקובץ זה מבטאות את עמדתו ופרשנותו המחייבת של המפקח על הבנקים להוראה.
3. בצמוד לכל תשובה מופיע תאריך מסירתה או עדכונה האחרון.
4. מסמך זה מוצב באתר האינטרנט של בנק ישראל, ומתעדכן על ידינו מעת לעת.

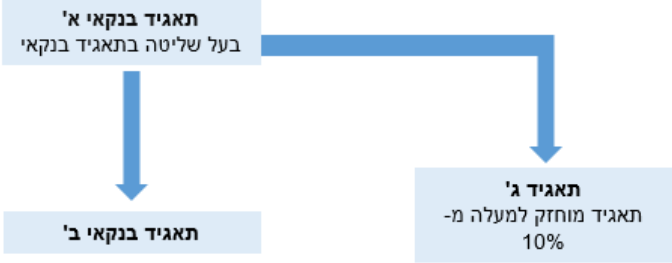
בברכה

רויטל קיסר - סטויה
סגנית המפקח על הבנקים
מנהלת אגף מדיניות והסדרה

העתק - המפקח על הבנקים

קובץ שאלות ותשובות – עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים

תאריך עדכון		הגדרות
31.1.22	<p>סעיף 3(ג) להוראה קובע כי מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי נחשב כ"איש קשור" לתאגיד בנקאי.</p> <p>האם יש לראות ביחידים או תאגידים מטעם ו/או בשירות המדינה, כגון חברות ממשלתיות או יחידים בעלי תפקידים בכירים בהנהגת המדינה, כאנשים קשורים לבנק בגלל שהמדינה מחזיקה בו מעל 5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה?</p>	שאלה 1:
	<p>יחידים או תאגידים מטעם ו/או בשירות המדינה נחשבים אנשים קשורים לתאגיד בנקאי שהמדינה מחזיקה בו מעל 5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה אם יש להם השפעה משמעותית על פעילותו העסקית.</p>	תשובה:
31.1.22	<p>סעיף 3(ו) קובע כי איש קשור לתאגיד הבנקאי הוא תאגיד, שהתאגיד הבנקאי שולט בו או מחזיק בו מעל 10% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה ותאגיד בו שולט התאגיד המצוין ברישה;</p> <p>א. האם תאגיד ב', שמבנה האחזקה בו מתואר בדוגמה 1 שלהלן, נחשב "איש קשור" לתאגיד הבנקאי לפי סעיף 3(ו);</p> <p>דוגמה 1: תאגיד בנקאי שולט בתאגיד א'. תאגיד א' מחזיק ביותר מ-10% מאמצעי שליטה בתאגיד ב' (מבלי לשלוט בו) ושווי החזקה של תאגיד א' בתאגיד ב' מהווה מעל 0.5% מהון התאגיד הבנקאי.</p> <p>ב. האם תאגיד ב', שמבנה האחזקה בו מתואר בדוגמה 2 שלהלן, נחשב "איש קשור" לתאגיד הבנקאי לפי סעיף 3(ו);</p> <p>דוגמה 2: תאגיד בנקאי מחזיק בתאגיד א' מעל 10% אמצעי שליטה (מבלי לשלוט בו) שמהווים מעל 0.5% מהון התאגיד הבנקאי. תאגיד א' מחזיק בתאגיד ב' 20% אמצעי השליטה (מבלי לשלוט בו).</p>	שאלה 2:
	<p>א. כן. תאגיד ב' הינו "איש קשור" לתאגיד הבנקאי.</p> <p>אם התאגיד הבנקאי שולט בתאגיד א' אזי שניהם מהווים קבוצה אחת ולכן תאגיד ב' יחשב כאיש קשור אם תאגיד א' מחזיק בו מעל 10% מאמצעי השליטה.</p> <p>ב. לא. אם התאגיד הבנקאי מחזיק מעל 10% מאמצעי השליטה של תאגיד א' אולם אינו שולט בתאגיד א' (שווי החזקה הוא מעל 0.5% מהון התאגיד הבנקאי) אזי על מנת שתאגיד ב' ייחשב כאיש קשור לתאגיד הבנקאי נדרש שתאגיד א' ישלוט בתאגיד ב'.</p>	תשובה:
29.6.23	<p>האם ההקלה בסיפה של סעיף 3(ו) תחול על תאגיד בנקאי שנשלט על ידי תאגיד בנקאי אחר ומתקיים לגביו סעיף 3(ב)?</p>	שאלה 3:
	<p>כן.</p> <p>לדוגמה: אם תאגיד בנקאי א' הוא בעל שליטה בתאגיד בנקאי ב' ותאגיד בנקאי א' מחזיק ביותר מ-10% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד ג' (תרשים להלן). מכוח</p>	תשובה:

תאריך עדכון		
	<p>סעיף 3(ו) תאגיד ג' לא ייחשב כאיש קשור לתאגיד בנקאי א' אם הוא מקיים את התנאי בסיפה של סעיף 3(ו). קרי, אם שווי החזקה בספרי תאגיד בנקאי א' אינו עולה על 0.5% מהון תאגיד בנקאי א'. במקרה כאמור, מכוח סעיף 3(ב), ההקלה תחול גם על תאגיד בנקאי ב' ולפיכך תאגיד ג' אינו איש קשור לתאגיד בנקאי ב'.</p> <pre> graph TD A["תאגיד בנקאי א' בעל שליטה בתאגיד בנקאי א'"] --> B["תאגיד בנקאי ב'"] A --> G["תאגיד ג' תאגיד מוחזק למעלה מ-10%"] G --> B </pre>	
29.6.23	<p>הסיפה של סעיף 3(ו) קובעת כי "החזקה של יותר מ- 10% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד, ללא שליטה, תחשב כ"איש קשור" רק אם שווי החזקה בספרי התאגיד הבנקאי עולה על 0.5% מהון התאגיד הבנקאי". איזה תאגיד בנקאי יש לקחת בחשבון בחישוב שווי ההון?</p>	שאלה 4:
	<p>בנוסחת החישוב ייכלל שווי ההון של התאגיד הבנקאי המדווח. לדוגמה: תאגיד בנקאי ב' (נשלט על ידי תאגיד בנקאי א') מחזיק ביותר מ-10% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד ד', ללא שליטה (תרשים להלן). תאגיד ד' ייחשב כ"איש קשור" לתאגיד בנקאי ב' אם שווי החזקה בספרי תאגיד בנקאי ב' עולה על 0.5% מהון תאגיד בנקאי ב'. ואולם, תאגיד ד' לא ייחשב כאיש קשור לתאגיד בנקאי א' אם שווי החזקה בספרי תאגיד בנקאי ב' אינו עולה על 0.5% מהון תאגיד בנקאי א'.</p>	תשובה:

תאריך עדכון		
	<p>תאגיד בנקאי א' בעל שליטה בתאגיד בנקאי</p> <p>תאגיד בנקאי ב'</p> <p>תאגיד נשלט ד' תאגיד נשלט או תאגיד מוחזק למעלה מ-10% הקלה 3(1): החזקה של למעלה מ-10%, ללא שליטה, תחשב איש קשור רק אם שווי החזקה בספרי התאגיד הבנקאי עולה על 0.5% מהון התאגיד הבנקאי</p> <p>שליטה מקרא: החזקה חישוב הון</p>	
31.1.22	כיצד יש לחשב בסעיף 3(ו) את שווי החזקה של התאגיד הבנקאי בתאגיד אחר?	שאלה 5:
	שווי החזקה של התאגיד הבנקאי בתאגיד אחר ייקבע על פי הערך בו מוצגת החזקה בספרי הבנק, בדוחות הכספיים, שפורסמו על ידי התאגיד הבנקאי. בחינת שווי החזקה תבוצע תקופתית בהתבסס על נתוני שווי ההשקעה וההון שבדוחות הכספיים האחרונים.	תשובה:
31.1.22	מה הכוונה בסעיף 3 "חבות - כמשמעותה בהוראה 313"?	שאלה 6:
	השימוש במילה "כמשמעותה" ולא במילה "כהגדרתה" נועדה לקבוע כי לגבי חבות, יש לפעול ע"פ מכלול ההנחיות שבהוראה 313 ולא ע"פ הגדרת חבות לבדה. לדוגמה, לצורך חישוב סך החבויות לתאגיד הבנקאי לפי סעיף 5 או סעיף 7 להוראה 312 יש לפעול ע"פ האמור בסעיף 1(ב) להוראה 313 לפיו סך כל החבות הינה של לווה או של קבוצת לווים לתאגיד הבנקאי ולכל התאגידים, בישראל ומחוץ לישראל, שדוחותיהם הכספיים מאוחדים בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.	תשובה
31.1.22	האם מגבלת החבויות לפי סעיף 5 מחושבת לכל תאגיד בקבוצה הבנקאית בנפרד או על בסיס מאוחד?	שאלה 7:
	ההוראה מפנה לחבות כמשמעותה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313. לפיכך לעניין המגבלות יש לפעול בהתאם לתפישה זו המקבלת ביטוי בין השאר בסעיף 1(ב) להוראה הנ"ל הקובע כי המגבלות הן ביחס לסך כל החבות של לווה ושל קבוצת לווים לתאגיד בנקאי ולכל התאגידים, בישראל ומחוץ לישראל, שדוחותיהם הכספיים מאוחדים בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.	תשובה:

תאריך עדכון		
29.6.23	האם יש להתייחס לחשבונות המנוהלים בנאמנות עבור עמיתים, על ידי תאגיד המנהל קופות גמל, קרנות נאמנות, ביטוח חיים משתתף ברווחים וכדומה, ואשר אותו תאגיד מהווה "איש קשור" בהתאם להגדרה של איש קשור בסעיפים 3(א), 3(ב), 3(ג) ו-3(ה), כאל חשבונות של "איש קשור"?	שאלה 8:
	כן. מכיוון שמדובר בתאגיד העונה להגדרת "איש קשור", הרי שההוראה חלה על כלל פעילויותיו מול התאגיד הבנקאי, לרבות ניהול חשבונות בנאמנות עבור עמיתים - בפרט בהתייחס לסיכון של ביצוע עסקאות שלא בתנאי שוק. יחד עם זאת, יובהר כי לעניין מגבלת החבות של "איש קשור" חבות החשבונות המנוהלים בנאמנות לא תכלול במגבלת החבות לפי סעיף 5.	תשובה:
עסקאות עם אנשים קשורים		
31.1.22	האם מחיר גיוס המקורות של התאגיד הבנקאי השולט ייחשב כ"מחיר שוק" לפי סעיף 4(א) להוראה בעסקה עם תאגיד נשלט?	שאלה 9:
	1) העמדת מקורות מתאגיד בנקאי שולט לתאגיד בנקאי שנשלט על ידו, במחיר גיוס המקורות של התאגיד הבנקאי השולט, אינה מהווה "עסקה עם איש קשור בתנאים מועדפים" לפי סעיף 4(א) להוראה. 2) למען הסר ספק, עסקה כנ"ל הינה עסקה עם אנשים קשורים לכל דבר ועניין ויש לטפל בה ככזאת הן בהתאם לדרישות המפקח על הבנקים והן בהתאם להוראות כל דין. כמו כן, העסקה כפופה לטיפול החשבונאי בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.	תשובה:
29.6.23	תאגיד כאמור ברישה של סעיף 4(ב) להוראה מבצע עסקאות של השכרת נדל"ן בסכום לא מהותי לתקופה מוגבלת עם אדם מחוץ לקבוצה הבנקאית. האם עדיין ייחשב כעומד בתנאים הקבועים בסעיפים קטנים (1) או (2) לסעיף 4(ב)?	שאלה 10:
	ביצוע עסקאות כאמור אינו פוגם בכשירות עמידת התאגיד בתנאים הקבועים בסעיפים קטנים (1) או (2) לסעיף 4(ב) ובלבד שמתקיימים כל התנאים הבאים: א. האדם מחוץ לקבוצה הבנקאית שהתאגיד נותן לו אשראי או שירות אחר אינו "איש קשור" כהגדרתו בהוראה. ב. העסקאות הן בסכומים שאינם עולים על 2% מכלל נכסי הקבוצה הבנקאית (על בסיס שטח ועל בסיס שווי). ג. קיימת החלטה ותכנית של התאגיד הבנקאי לגבי שימושו העתידי בנכס.	תשובה:
מגבלה על חבויות של אנשים קשורים		
31.1.22	האם הלוואה שנטל נושא משרה בחברה בת, מחברה אם נכללת בחישוב המגבלה ע"פ סעיף 5(א)?	שאלה 11:
	בהתאם לאמור בתשובה לשאלה 6 לעיל - חבות נושא משרה בחברת בת שהוא איש קשור ע"פ סעיף 3(ד1) להוראה ייכלל בחבות לפי סעיף 5(א) להוראה אם חברת הבת מאוחדת בדוחות הכספיים של חברת האם.	תשובה:

תאריך עדכון		
31.1.22	<p>סעיף 5(ג) להוראה מחריג חבויות של סוגים מסוימים של אנשים קשורים לתאגיד הבנקאי ממגבלת סך החבויות שבסעיף 5(א). לדוגמא, חבויות של מדינה וריבונות שניתן לייחס להן משקל סיכון אפס. האם ניתן להחריג את החבויות בסעיף 5(ג) גם מחישוב מגבלות החבויות הפרטניות בסעיף 5(ב)?</p>	שאלה 12:
	כן.	תשובה:
אישור עסקאות עם אנשים קשורים בדירקטוריון		
31.1.22	<p>סעיף 7(א)(4) להוראה קובע כי "לעניין פיקדונות ותנאי ניהול חשבון, לא נדרש אישור ספציפי, אם התנאים נקבעו על פי הסכם מסגרת ארוך טווח". האם במסגרת אישור עסקאות עם אנשים קשורים נדרש לאשר הסכם מסגרת לניהול חשבון? האם נדרש לאשר כל עסקת פאסיבה בנפרד?</p>	שאלה 13:
	<p>תאגיד בנקאי צריך לאשר כל סוג של עסקה עם איש קשור ולא רק עסקת חבות, על מנת לוודא כי העסקה נעשתה בתנאי שוק ואינה פוגעת בטובתו של התאגיד. סעיף 7(א)(4) קובע במפורש כי תאגיד בנקאי יאשר גם עסקאות שלא נקבע לגביהן סכום, כמו למשל הסכם מסגרת לניהול חשבון. יחד עם זאת, אין צורך לאשר כל עסקת פאסיבה בנפרד במידה והיא נעשתה במסגרת הסכם כללי לניהול חשבון המעגן את הדרישה לקביעת תנאים בהתאם לכללי שוק, קרי תנאים הניתנים ללקוחות דומים באותה עת, שאושר על ידי הוועדה.</p>	תשובה: